

således reelt dække skyldnerens behov i en længere periode end gældssanerings afdragsperiode, og en fuldstændig inddragelse af udbetalingen f.eks. fra en kapitalpension, der kommer til udbetaling på én gang, vil tillige skabe en ubalance i forhold til udbetalinger fra en ratepension, hvor normalt alene en del af udbetalingerne i givet fald vil falde i afdragsperioden.

Justitsministeriet agter efter en vedtagelse af lovforslaget at udstede en bekendtgørelse om gældssanering, der bl.a. vil indeholde nærmere bestemmelser om fastsættelsen af skyldnerens budget og afdragsperioden, jf. pkt. 4.3.2 nedenfor. Der forventes i den forbindelse med udgangspunkt i Konkursrådets overvejelser og forslag fastsat regler om behandlingen i gældssaneringsagen af udbetalinger fra pensionsordninger til skyldneren eller dennes ægtefælle eller samlever.

Justitsministeriet kan endelig tilslutte sig, at der bør udformes en lovregel, der i overensstemmelse med Pengeinstitutankenævnets praksis udtrykkeligt fastslår, at pengeinstitutter, forsikringsselskaber mv. ikke kan modregne i pensionsordninger, der ophæves som led i en gældssanering.

Der henvises til lovforslagets § 1, nr. 13, 14 og 18 (forslag til konkurslovens § 216, stk. 5 og 6, og § 222 a), og bemærkningerne hertil.

4.3. Budgetforhold

4.3.1. Gældende ret

I forbindelse med en gældssanering vil skifteretten normalt nedskrive skyldnerens gæld til en vis procentdel af den oprindeligt pålydende værdi. Nedskrivne gælden, skal skyldneren betale en vis del af sin fremtidige indtægt til de fordringshavere, som er omfattet af gældssaneringen. Den periode, hvor skyldneren pålægges at betale en vis del af sin indtægt til fordringshaverne (afdragsperioden), fastsættes typisk til 5 år.

Dette forudsætter, at der inden, der afsiges kendelse om gældssanering, skabes klarhed over skyldnerens indtægter og udgifter samt, hvilke af disse poster der kan og skal indgå i budgettet for afdragsperioden.

Det er i konkursloven ikke angivet, hvilke udgiftsposter der kan medtages i budgettet. Der har i stedet udviklet sig en righoldig retspraksis vedrørende udarbejdelsen af skyldnerens budget. Budgettet opdeles i indtægter, hvor enhver form for husstandens faste og kendte indtægter som udgangspunkt skal medtages i budgettet, og udgifter, hvor en række faste og kendte udgifter, der er nødvendige til at opretholde husstandens beskedne livsførelse, medtages. Herudover skal husstanden have et uspecificeret beløb til nødvendige

leveomkostninger, som f.eks. mad, tøj, aviser, tandlæge og fritidsaktiviteter. Dette udgiftsbeløb betegnes som rådighedsbeløbet, idet skyldneren selv har rådighed over anvendelsen.

Husstandens indtægter omfatter nettolønnen, dvs. lønindtægt fratrukket kildeskat, kirkeskat, ATP-bidrag, arbejdsmarkedsbidrag, bidrag til den særlige pensionsopsparing samt eventuelt bidrag til en overenskomstmæssig pensionsopsparing, hvor bidragene trækkes af arbejdsgiveren ved lønudbetalingen. Alle former for faste indtægter skal som udgangspunkt medtages i budgettet. Det gælder således også andre indkomsttyper som f.eks. dagpenge og pension, ligesom offentlige ydelser og indtægter vedrørende børn medtages i budgettet.

For visse særlige indtægter er det uafklaret i retspraksis, om de skal medtages i skyldnerens budget, eller om de kan udelades til dækning af visse af skyldnerens særlige behov. Det gælder bl.a. for indtægter, herunder renteindtægter, fra erstatnings- og forsikringssummer, der ydes som kompensation for tabt erhvervsvegne henholdsvis kompensation for varigt mén. Retspraksis på dette område er nærmere beskrevet i betænkningen side 141 f.

De faste udgifter medtages med de faktiske beløb, og følgende poster anerkendes sædvanligvis som særskilte udgiftsposter i budgettet: Boligudgift inkl. varme, el, gas og vand, faglige kontingenter, husstands-forsikring, nødvendige transportudgifter (dvs. udgift til offentlig transport eller rimelige udgifter til bil, navnlig når skyldneren har behov for transport mellem hjem og arbejde), telefonabonnement, licens, bidragsforpligtelser, udgifter til børnepasning og ydelser på ægtefælless eller samleverens gæld.

Derudover tillader man i praksis skyldneren at medtage forskellige individuelle udgifter til dækning af dennes særlige behov, herunder f.eks. til medicin. Spørgsmålet om, hvorvidt dette også skal gælde, hvis skyldneren er tildelt en særlig ydelse, herunder f.eks. invaliditetsbeløb, som kompensation for særlige behov, er uafklaret i retspraksis, jf. betænkningen side 142 f.

I betænkningen side 142 refereres en spørgeskemaundersøgelse foretaget i 1998 blandt landets skifteretter, der viste, at der var stor forskel på typen af de individuelle udgiftsposter, der tillades medtaget i budgettet.

Der er ikke i konkursloven fastsat nogen beløbsmæssig ramme for størrelsen af rådighedsbeløbet. De fleste skifteretter har imidlertid fastsat vejledende sats for størrelsen på rådighedsbeløbet. Den ovennævnte spørgeskemaundersøgelse viste, at 80 procent